

УСТАВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Немањина 26
11000 БЕОГРАД

Удружење грађана „АТЕИСТИ СРБИЈЕ“, Вукасовићева бр. 72 стан 2, Београд, матични број: 28005075, којег заступа Предраг Стојадиновић, потпредседник Управног одбора Удружења, на основу члана 168. став 2 Устава Републике Србије (Службени гласник РС, бр. 83/06) и члана 29. став 1 тачка 2 и члана 50. став 1 Закона о Уставном суду (Службени гласник РС, бр. 109/07), подноси

ИНИЦИЈАТИВУ

за покретање поступка за оцену уставности и законитости Уредбе о организовању и остваривању верске наставе и наставе алтернативног предмета у основној и средњој школи („Службени гласник РС“, бр. 46/2001) (у даљем тексту: Уредба), с обзиром на то да је наведена Уредба у директној супротности са чланом 11. и чланом 44. Устава Републике Србије (Службени гласник РС, бр. 83/06).

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. Оспореном Уредбом се уређује организовање и остваривање верске наставе за традиционалне цркве и верске заједнице.

Ради опреза, подносилац иницијативе прецизира да не оспорава право грађана на слободу вероисповести, конкретно, право на похађање верске наставе, појединачно или у заједници с другима, унутар приватних школа, или школа које припадају црквама и верским заједницама, или, уопштено, унутар цркава и верских заједница, у складу с чланом 43. став 1, став 3 и став 5 и чланом 44. став 1 и став 2 Устава. Међутим, то право грађани Републике Србије морају да остварују **одвојено** од државе и државних световних институција у складу с чланом 11. Устава.

Ради опреза, подносилац иницијативе прецизира да не оспорава право цркава и верских заједница да **самостално** финансирају и организују остваривање верске наставе унутар приватних школа, или школа које припадају црквама и верским заједницама, или, уопштено, унутар цркава и верских заједница и да их воде по свом нахођењу и правилима у складу с чланом 43. став 1, став 3 и став 5 и чланом 44. став 1 и став 2 Устава. Међутим, то право цркве и верске заједнице морају да испуне самостално и **одвојено** од државе и државних световних институција у складу с чланом 11. Устава.

2. Оспорена Уредба је у директној супротности са чланом 11. и чланом 44. став 1 Устава Републике Србије, који гласе:

Члан 11. Устава:

„Република Србија је световна држава.

Цркве и верске заједнице су одвојене од државе.

Ниједна религија не може се успоставити као државна или обавезна.“

Члан 44. став 1 Устава:

„Цркве и верске заједнице су равноправне и одвојене од државе.“

По члану 11. став 1 и став 2 и члану 44. став 1 Устава Републике Србије, верски послови, обреди и друга организована верска пракса, били они изборни или не, не смеју да се обављају унутар државних световних институција.

Оспорена Уредба захтева мешање верских послова цркава и верских заједница са једне стране и државних световних послова са друге, што је директно супротно члану 11. став 2 и члану 44. став 1 Устава, који дефинишу Републику Србију као световну и **одвојену** од цркава и верских заједница.

Оспорена Уредба омогућава директно увођење верских послова организовања и остваривања верске наставе унутар државних световних институција, државних световних основних и средњих школа, што је директно супротно члану 11. став 1 и став 2 и члану 44. став 1 Устава, који дефинишу Републику Србију као световну и **одвојену** од цркава и верских заједница.

По члану 11. став 1 и став 2 и члану 44. став 1 Устава, световна држава не сме да се меша у верске послове и праксу цркава и верских заједница, већ мора бити одвојена од цркава и верских заједница.

Оспорена Уредба омогућава државним световним органима Републике Србије уређивање, организовање и контролисање верског посла организовања и остваривања верске наставе, што је директно супротно члану 11. став 2 и члану 44. став 1 Устава, који дефинишу Републику Србију као световну и **одвојену** од цркава и верских заједница.

По члану 11. став 1 и став 2 и члану 44. став 1 Устава, цркве и верске заједнице не смеју да се мешају у државне световне послове, већ оне морају бити одвојене од световне државе.

Оспорена Уредба омогућава црквама и верским заједницама мешање у државни световни посао у области просвете, што је директно супротно члану 11. став 2 и члану 44. став 1 Устава, који дефинишу Републику Србију као световну и **одвојену** од цркава и верских заједница.

Конкретно, у члану 5. став 2 и члану 7. став 1 оспорене Уредбе, црквама и верским заједницама се директно омогућава да одлучују о саставу државних световних просветних планова и програма наставе као и садржаја државних световних просветних уџбеника, што је директно супротно члану 11. став 1 и став 2 и члану 44. став 1 Устава, који дефинишу Републику Србију као световну и **одвојену** од цркава и верских заједница.

Конкретно, у члану 8. став 3 оспорене Уредбе, црквама и верским заједницама се директно омогућава да одлучују о саставу државних световних службеника у државним световним просветним институцијама, што је директно супротно члану 11. став 1 и став 2 и члану 44. став 1 Устава, који дефинишу Републику Србију као световну и **одвојену** од цркава и верских заједница.

По члану 11. став 1 и став 2 и члану 44. став 1 Устава, представници цркава и верских заједница не смеју да буду финансирани од стране световне државе и државних световних институција за обављање верских послова и обреда.

Оспорена Уредба поставља представнике цркава и верских заједница на терет државног световног буџета Републике Србије, што је директно супротно члану 11. став 1 и став 2 и члану 44. став 1 Устава, који дефинишу Републику Србију као световну и **одвојену** од цркава и верских заједница.

Оспорена Уредба поставља представнике цркава и верских заједница у позицију државних службеника Републике Србије и то искључиво на основу верских, а не световних квалификација, што је директно супротно члану 11. став 1 и став 2 и члану 44. став 1 Устава, који дефинишу Републику Србију као световну и **одвојену** од цркава и верских заједница.

Оспорена Уредба поставља представнике цркава и верских заједница у позицију државних службеника Републике Србије и то искључиво за обављање верских послова и ритуала, што је директно супротно члану 11. став 1 и став 2 и члану 44. став 1 Устава, који дефинишу Републику Србију као световну и **одвојену** од цркава и верских заједница.

3. Оспорена Уредба је у директној супротности са чланом 44. став 2 Устава Републике Србије, који гласи:

„Цркве и верске заједнице су равноправне и слободне да самостално уређују своју унутрашњу организацију, верске послове, да јавно врше верске обреде, да оснивају верске школе, социјалне и добротворне установе и да њима управљају, у складу са законом.“

По члану 44. став 2 Устава световна држава не сме да се меша у послове организовања верске наставе цркава и верских заједница, већ оне морају бити слободне да самостално и одвојено од световне државе оснивају верске школе и у њима организују верску наставу.

Оспорена Уредба омогућава државним световним органима Републике Србије уређивање, организовање и контролисање верског посла организовања и остваривања верске наставе, што је директно супротно члану 44. став 2 Устава, који дефинише слободу цркава и верских заједница да **самостално**, дакле **одвојено** од световне државе, оснивају верске школе и у њима организују верску наставу.

На основу претходно наведеног, подносилац иницијативе подноси

ПРЕДЛОГ

1. Да Уставни суд прихвати ову иницијативу и донесе решење којим се покреће поступак за оцену уставности и законитости Уредбе о организовању и остваривању верске наставе и наставе алтернативног предмета у основној и средњој школи („Службени гласник РС“, бр. 46/2001);
2. Да Уставни суд донесе одлуку којом се утврђује да Уредба о организовању и остваривању верске наставе и наставе алтернативног предмета у основној и средњој школи („Службени гласник РС“, бр. 46/2001) није у сагласности са Уставом, тј. Одлуку којом се утврђује да у време важења оспорена Уредба није била у сагласности са Уставом, уколико Уредба у току поступка престане да важи.

У Београду, дана 01. 11. 2013. године.

Подносилац иницијативе:

Удружење „Атеисти Србије“
Предраг Стојадиновић, потпредседник УО Удружења